

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

вул. Десятинна, 14, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-50-69, E-mail: dsp@dsp.gov.ua

Від _____ № _____

На № _____ від _____

ТОВ «ОНЛАЙН МЕДІА ГРУП»
вул. Микільсько-Слобідська, 1,
корпус А, м. Київ, 02002

Про експлуатацію електроустановок

Департамент з питань безпеки праці Державної служби України з питань праці розглянув лист ТОВ «ОНЛАЙН МЕДІА ГРУП» № 128 (вх. від 10.12.2024 № 19807/2-24а) та повідомляє.

Згідно з приміткою додатку 1 до Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці України від 09.01.1998 № 4, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533 (далі – НПАОП 40.1-1.21-98), для одержання III-V груп вимагається спеціальне навчання стосовно посади, яку займає працівник. Стаж роботи та група з електробезпеки в електроустановках до 1000 В не враховується під час визначення мінімального стажу в електроустановках понад 1000 В.

Відповідно до пункту 1.2 НПАОП 40.1-1.21-98 працівники електротехнічні – працівники, посада або професія яких пов'язана з обслуговуванням електроустановок, що склали іспит з Правил безпеки під час експлуатації електроустановок споживачів і мають групу з електробезпеки.

Пунктом 1.4 Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці № 15 від 26.01.2005, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України за № 231/10511 від 15.02.2005 (далі – Типове положення), визначено, що спеціальне навчання – це щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Відповідно до пункту 3.8 Типового положення, перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

Тобто, для допуску до обслуговування електроустановок працівники повинні пройти спеціальне навчання та перевірку знань з охорони праці, а також відповідати кваліфікаційним вимогам відповідної посади або професії згідно з Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників (Випуск 62) «Виробництво та розподілення електроенергії», затвердженого наказом Міністерства палива та енергетики України від 16.03.2001 № 19.

Відповідно до частини шостої статті 34 Закону України «Про освіту» професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація) - це визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

Відповідно до пункту 3.9 Типового положення перевірка знань працівників з питань охорони праці на підприємстві здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці (далі - комісія) підприємства, склад якої затверджується наказом (розпорядженням) роботодавця. Головою комісії призначається керівник підприємства або його заступник, до службових обов'язків яких входить організація роботи з охорони праці, а в разі потреби створення комісій в окремих структурних підрозділах їх очолюють керівник відповідного підрозділу чи його заступник.

Згідно з пунктом 4.2 Типового положення у разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безпосередньо на підприємстві спеціальне навчання з питань охорони праці є складовою зазначеної професійної підготовки.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» первинна професійна підготовка - це здобуття професійної (професійно-технічної) освіти особами, які раніше не мали робітничої професії, або спеціальності іншого освітньо-кваліфікаційного рівня, що забезпечує відповідний рівень професійної кваліфікації, необхідний для продуктивної професійної діяльності.

Згідно з пунктом 4.3 Типового положення спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться роботодавцем на підприємстві за навчальними планами та програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом (розпорядженням) роботодавця.

До складу комісії підприємства входять спеціалісти служби охорони праці (група з електробезпеки не нижче IV пункт 1.3.2 НПАОП 40.1-1.21-98), представники юридичної, виробничих, технічних служб, представник профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці. До складу комісії підприємства можуть залучатися страхові експерти з охорони праці відповідного робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України та викладачі охорони праці, які проводили навчання.

Також пунктом 2.1.4 НПАОП 40.1-1.21-98 передбачено, що ті працівники, зайняті виконанням спеціальних видів робіт, до яких висуваються додаткові вимоги безпеки, мають бути навчені безпечному виконанню таких робіт і мати відповідний запис про це у посвідченні з перевірки знань з питань охорони праці.

Так наприклад, відповідно до пункту 7.6.2 НПАОП 40.1-1.21-98 проведення випробувань можуть виконувати тільки працівники, які пройшли спеціальну підготовку і перевірку знань схем випробувань і правил в обсязі даного розділу та мають практичний досвід проведення випробувань в умовах діючих

електроустановок, одержаний в період стажування тривалістю не менше 1 місяця під контролем досвідченого працівника з групою III. Вказана перевірка провадиться одночасно з загальною перевіркою знань цих Правил безпеки в ті ж терміни і тією ж комісією з включенням до її складу спеціаліста з випробування устаткування, який має V групу з електробезпеки, під час перевірки знань працівників, які проводять випробування в електроустановках напругою понад 1000 В, і групу IV - під час перевірки знань працівників, які проводять випробування в електроустановках напругою до 1000 В, про що робиться відповідний запис в посвідченні і в журналі.

Вимоги щодо необхідності мати відповідну групу з електробезпеки іншим членам комісії з перевірки знань нормативно-правовими актами з охорони праці не передбачено.

У пункті 2.1.3 НПАОП 40.1-1.21-98 зазначено необхідний рівень знань працівників для отримання відповідної групи з електробезпеки. Отже, до комісії з перевірки знань необхідно залучати працівників, які мають таку групу з електробезпеки, яка буде відповідати об'єктивній оцінці знань.

Відповідно до пункту 2.1.3 НПАОП 40.1-1.21-98 працівнику, який пройшов перевірку знань Правил, видається посвідчення встановленої додатком 2 до цих Правил форми, яке він зобов'язаний мати при собі під час роботи.

Результати перевірки знань фіксуються в журналі, порядок ведення та форма якого приведені в додатку 3.

Для оформлення результатів перевірки знань інших нормативно-правових актів з охорони праці застосовуються вимоги Типового положення, а саме.

Результат перевірки знань з питань охорони праці оформлюється протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці (додаток 1 до Типового положення).

Особам, які під час перевірки знань з охорони праці виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці (додаток 2 до Типового положення). При цьому в протоколі та посвідченні у стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці та з безпечного виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань (пункт 3.13 Типового положення).

Одночасно інформуємо, що листи департаменту з питань безпеки праці Держпраці не встановлюють норм права і мають інформаційний характер.

Директор

Олександр ІГНАТОВ